

Energy hubs, handreiking voor de oriëntatiefase

Annemarije Kooijman (Saxion)
juni 2026

EIGEN

Deze tool

Voor wie? De tool is voor partijen die een beeld willen vormen of de vorming van een energy hub voor hen interessant zou kunnen zijn, en die een rol willen spelen bij de inrichting voor een verkenningsfase. Dat kunnen bijvoorbeeld bedrijven zijn, parkmanagement of medewerkers van lokale overheden, of groepen ondernemers.

Wanneer: in situaties waarin nog geen verkenningstraject is opgezet voor de ontwikkeling van een energy hub en er dus nog geen regisseur of trekker van een verkenningstraject is. Delen van de tool kunnen worden ingezet ter versterking van een verkenningstraject.

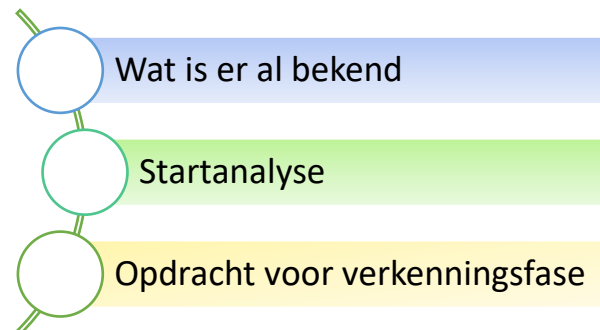
Uitkomsten:

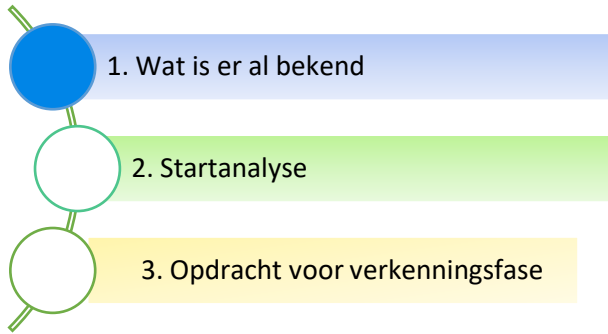
- De vrager heeft basisinzicht in wat er al bekend is rondom de ontwikkeling van een energy hub, wat de lokale urgentie is om de verkenning voor een energy hub te starten.
- Er is een groep partijen met draagvlak en daadkracht en een opdracht waarmee een verkenningsfase kan worden opgestart.
- Het oriëntatietraject verbindt het lokale bedrijfseconomisch perspectief van bedrijven met het perspectief van gemeente die zich inzetten om mogelijke maatschappelijke meerwaarden van een ontwikkelingstraject te versterken.
- Het gestructureerde proces biedt transparantie in de keuzes die worden gemaakt- met name van belang wanneer vanuit overheden ondersteuning wordt geboden
- Het gestructureerde proces zorgt ervoor dat bewuste keuzes worden gemaakt in hoeverre in de verkenningsfase ruimte is om lange termijn belangen, maatschappelijke belangen buiten de energy hub en directe stakeholders mee te nemen in de ontwikkeling.

Hoe: Deze tool biedt informatie, checklists, flowdiagrammen, workshopvormen, en modellen voor structureren van overwegingen. Het vereist geen aparte dataverzameling of analyse door de vragende partij, en is gedacht als uitvoerbaar zonder bedrijfsexterne financiering.

Opbouw: de oriëntatiefase heeft 3 stappen:

- Wat is er al bekend,
- Startanalyse,
- Opdracht voor verkenningsfase.

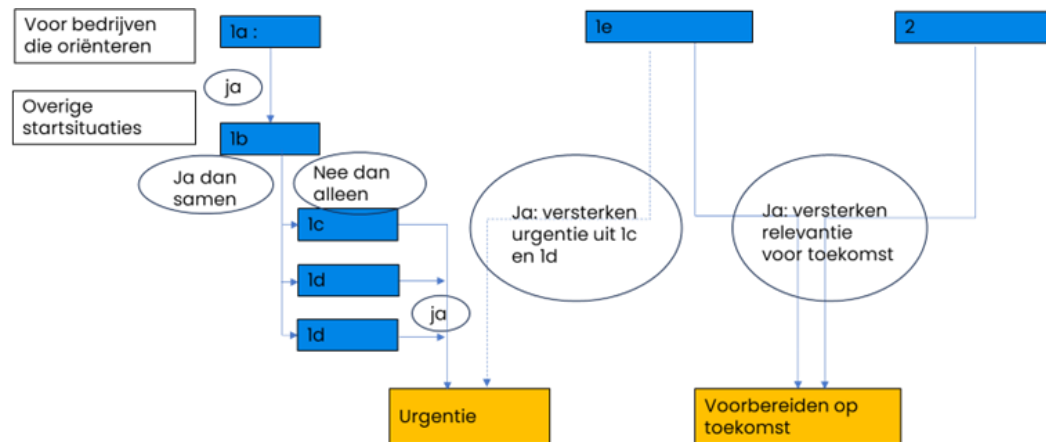

Stap 1 Wat is er al bekend? **Introductie (1)**

- U bent een parkmanager van een bedrijventerrein, een medewerker van een bedrijf met belangstelling in het principe Energy Hub, een medewerker van of voor een gemeente die de mogelijkheid voor een Energy Hub wil onderzoeken, of van een organisatie die mogelijk een ontwikkeltraject voor een Energy Hub wil trekken.
- U gaat na wat er al bekend is over bestaande aanleidingen en eventuele plannen voor de ontwikkeling van een energy hub. U stelt zich, met hulp van de netbeheerder, op de hoogte van de urgentie van gezamenlijke actie, en verkent de bestaande informatie over mogelijke aanknopingspunten die samenwerking in een energy hub kunnen versterken. Voor een individueel bedrijf is de afweging eerst te maken wat achter de meter gedaan kan worden. U kunt ook de oriëntatie inzetten om voor te bereiden op een middenlange of langere termijn strategie. NB op dit moment geven netbeheerder prioriteit aan urgente situaties.
- Als u in deze fase actief bent om de startanalyse mogelijk te maken betekent dat niet dat uw organisatie zich vastlegt voor een trekkersrol in een latere fase- het gaat er om dat de eerste stap wordt gezet. U betreft personen vindt die u kunnen helpen met het vaststellen van het al dan niet aanwezig zijn van urgentie en aanknopingspunten. Misschien heeft u al veel kennis van de lokale situatie, dan kunt u deze stap gebruiken als checklist.
- In Stap 1 vindt u:
 - **Links naar basiskennis over energy hubs en terminologie**
 - **Een flowchart voor het dorlopen van stap 1 aan de hand van de vragen die in deze stap worden doorlopen**
 - **Een checklist met uitwerking van de vragen in stap 1 die inzicht geven in de urgentie en aanknopingspunten. Selectie oriëntatiegroep**

Stap 1 Wat is er al bekend? Introductie (2)

- In stap 1 van de oriëntatiefase maakt u een inventarisatie van informatie die al bekend is voor uw eigen bedrijf of het bedrijventerrein. Dit haalt u op om te bepalen of het voor u zinvol is om de startanalyse (stap 2 van de oriëntatiefase) in te gaan. U maakt hiervoor gebruik van een tabel met vragen, waarbij een flowchart het overzicht biedt van hoe de beantwoording van de vragen leiden tot een eerste indicatie van de urgentie van een energy hub als oplossing voor uw situatie.

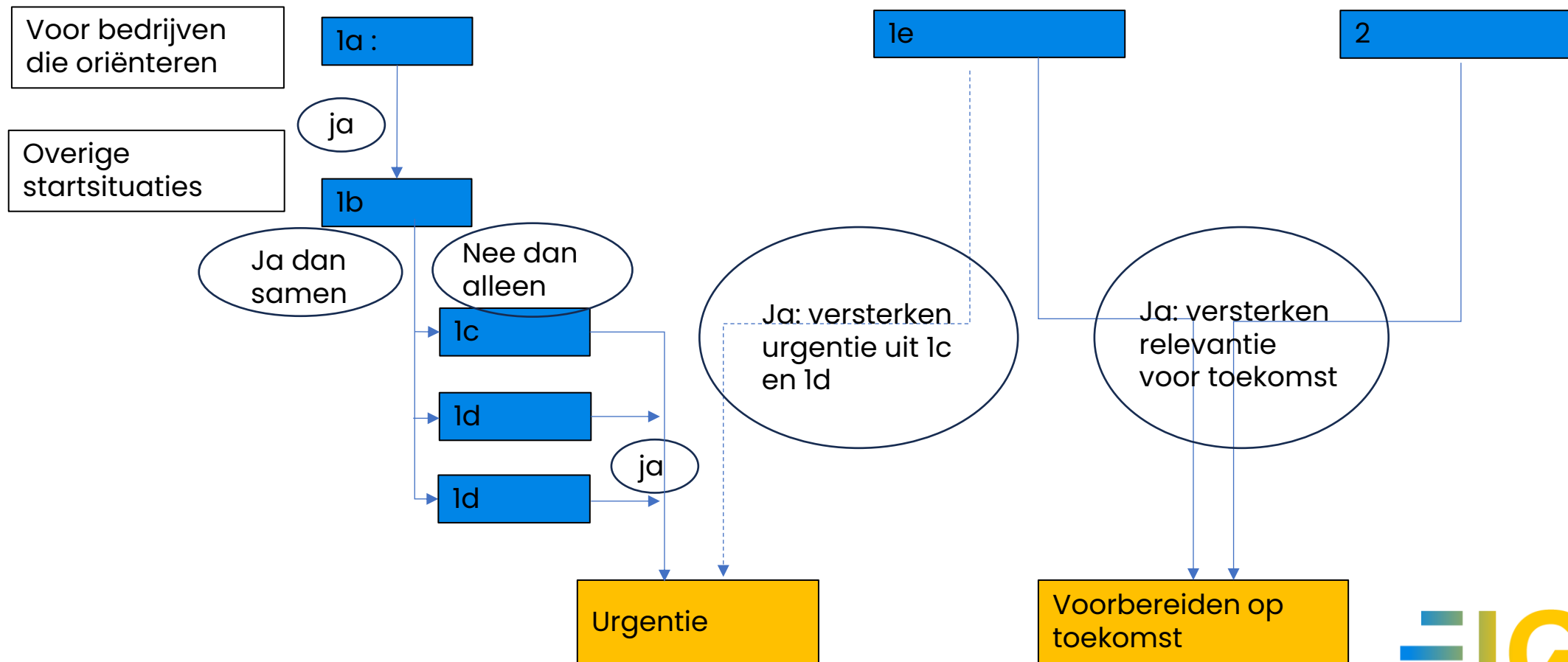
- In de tabel vindt u naast vragen ook suggesties voor bronnen van informatie en een indicatie van wat uw antwoord betekent voor de bepaling van uw situatie.
- Voordat u van start is het nuttig als u bekend met terminologie en
- Na het doorlopen van stap 1 heeft u inzicht over de urgentie voor een energy hub en in aanknopingspunten voor samenwerking. Dit vormt de basis voor het verdere traject in de oriëntatie voor een energie hub.

Energy hubs: basiskennis en terminologie

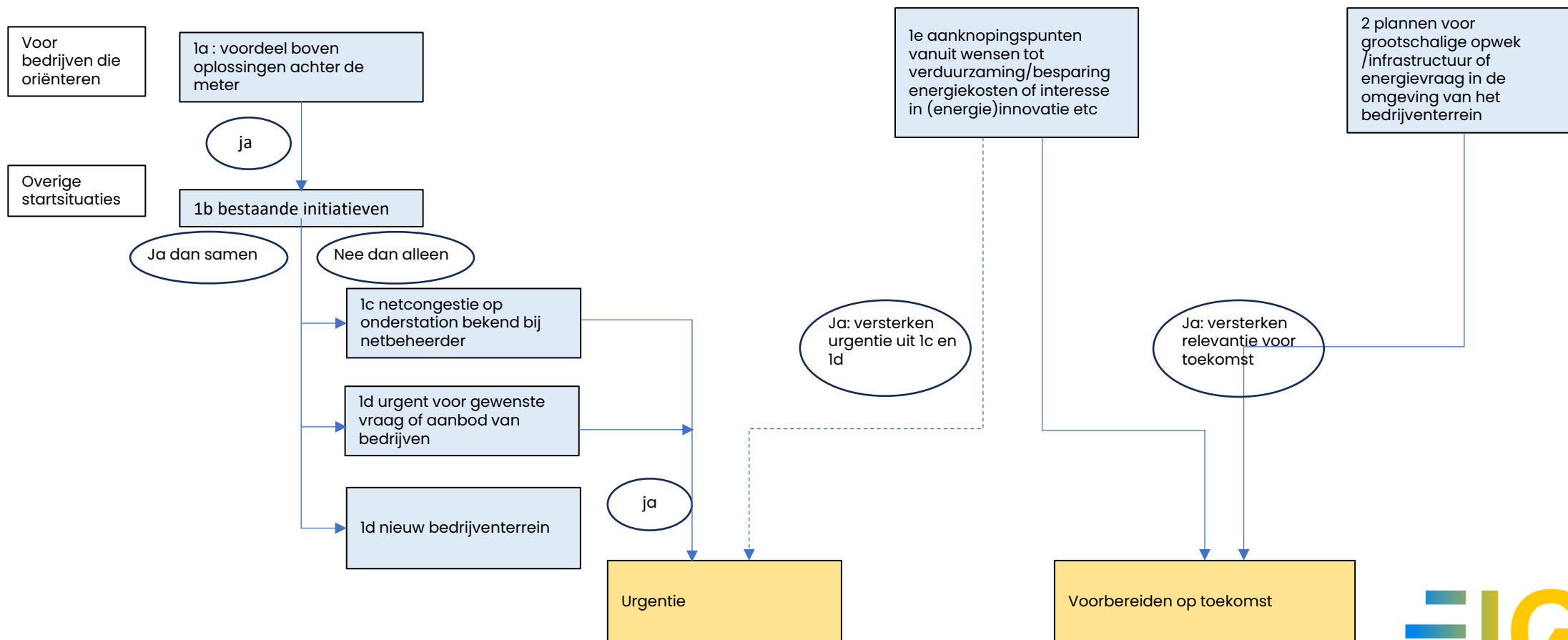
- Bent u bekend met de kansen die een energy hub kan bieden en onder welke voorwaarden? Voor het doorlopen van deze tool is het nuttig als u bekend met de begrippen die worden gebruikt bij de beschrijving van energy hubs, en basiskennis heeft over hoe energy hubs kunnen bijdragen aan verlagen van netcongestie en het verhogen van gebruik of aanbod van elektriciteit, en welk type bedrijven en bedrijfsprocessen hierbij typisch passen. U hebt geen metingen per bedrijf nodig.
 - Het EIGEN programma biedt basiskennis – het basisdocument energy hub of het achtergronddocument energy hub. [<link>](#)
 - RVO biedt een overzicht van mogelijke maatregelen bij netcongestie [RVO netcongestie](#)
- Dit document is gericht op de oriëntatiefase – mogelijk zijn (ook) tools uit andere fasen van de ontwikkeling van een energy hub van toepassing voor uw situatie. Zie de tools die EIGEN aanbiedt voor de verschillende fasen van de ontwikkeling van een energy hub. Verkennen, onderzoek en ontwerpen, realiseren en assetmanagement en exploitatie.

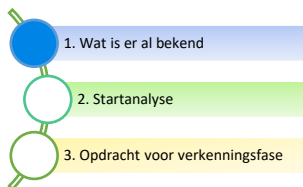

Flowchart samenvatting bij checklist voor inzicht in urgentie en aanknopingspunten

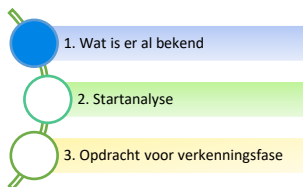
Flowchart samenvatting bij checklist voor inzicht in urgentie en aanknopingspunten

Checklist voor inzicht in urgentie en aanknopingspunten (1)

Vragen	Mogelijke bronnen van informatie	Advies orientatietraject
Vraag 1: Is het in uw situatie zinvol om de mogelijkheid tot vorming van een energy hub te verkennen? Vraag 1a: Biedt een samenwerking in een energy hub mogelijk significante voordelen boven het aanpassen van processen en besparen van energie binnen individuele bedrijven?	Voor de beantwoording van onderstaande vragen heeft u in een vroeg stadium contact met de netbeheerder, de gemeente (afdeling Economische zaken, omgevingsdiensten), het parkmanagement van het bedrijventerrein of de bedrijvenvereniging in uw omgeving. Ook raadpleegt u websites, en nieuwsmedia. U benut de bronnen voor het beantwoorden van meerdere vragen tegelijk. NB bij een groot bedrijventerrein kan het zinvol zijn te starten met een deel van het terrein waar de problematiek het meest urgent is- bijvoorbeeld een onderstation. 1a Hulpmiddelen die voor een quick scan ingezet kunnen worden: • RVO oplossingen voor netcongestie (wat kan je individueel en collectief doen) - Website RVO • voor het eigen bedrijf of leden van een initiatiefnemersgroep van individuele bedrijven • De eerste stappen in de DEP beslisboom contractvorm voor ondernemers met energievraag (welke individuele en collectieve contractvormen biedt de netbeheerder aan en welk oplossing is wenselijk) • De fase 'initiatief en inzicht' van het stappenplan van Alliander, Enexis en Stedin: Figma Stappenplan voor energiehub's NB Bovengenoemde hulpmiddelen stellen vragen die zowel de orientatiefase als verkenningfase dienen. U kunt ze inzetten voor vragen 1a, 1d en 1e.	1a nee: Voor een bedrijf waarvoor het antwoord negatief is, biedt een oplossing achter de meter oplossingen die eenvoudiger en met minder afhankelijkheid van derden te realiseren zijn OF u vraagt een grotere netaansluiting aan of bespreekt een andere oplossing met het congestie oplossingenloket van uw netbeheerder. Een energy hub is mogelijk een vervolgstap of er zijn voldoende aanknopingspunten of lange termijn belangen om in samenwerking het traject te vervolgen (zie 1e en 2) 1a ja of onbekend - voor een bedrijf of gemeente/parkmanagement: doorloop deze checklist.

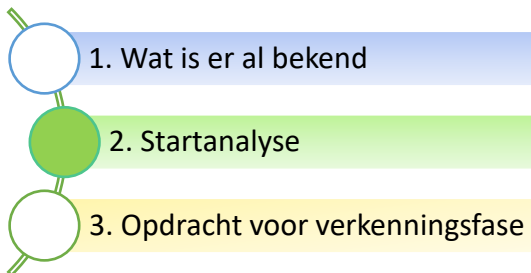

Checklist voor inzicht in urgentie en aanknopingspunten (2)

Vragen	Mogelijke bronnen van informatie	Advies orientatietraject
Vraag 1b: zijn er al initiatieven voor de vorming van een energy hub voor uw bedrijventerrein Vraag 1c: Is er sprake van urgentie door netcongestie bij minstens een onderstation voor uw bedrijventerrein? Vraag 1d Wijst beschikbare informatie over vraag en aanbod van energie van bedrijven erop dat er op dit moment urgentie is om de verkenning voor een energy hub aan te gaan? Is er sprake van een bestaande bedrijventerrein en Is al bekend dat een of meerdere van de volgende aanknopingspunten van toepassing is? -bij een of meerdere bedrijven is de <i>vraag naar elektriciteit van het net</i> die nodig is voor bedrijfsprocessen hoger dan het gecontracteerd vermogen -bij een of meerdere bedrijven is de wens om duurzame elektriciteit <i>aan te bieden aan het net</i> hoger dan het gecontracteerd vermogen Of: Is er sprake van nieuw bedrijventerrein?	1 b zie algemene bronnen voor vraag 1 1c Netcongestie op te vragen op het niveau van transformatorstation vanaf hoogspanning (>5kV) naar middenspanning (400V- 50 kV) Netbeheer Nederland Capaciteitskaart Energiebuurtscan om toegang te krijgen tot lokale data over de nettopologie, congestie, capaciteit en mogelijke schaarste. Energiebuurtscan Dit product is op aanvraag voor grootverbruikers. 1d Deze vraag betreft de huidige situatie, uitbreidingsplannen of elektrificatieplannen inclusief plannen voor (zwaar) elektrisch vervoer- deze plannen zijn mogelijk al zijn ingediend en dus bekend bij de netbeheerder.	1b: ja: dan is het relevant om met vertegenwoordigers contact op te nemen en aan de hand van deze checklist uw mogelijke betrokkenheid te bespreken 1b: nee: doorloop deze checklist 1c: ja of binnenkort waarschijnlijk: dan is het relevant om de stappen oriëntatiefase te vervolgen 1c nee en 1d nee: omdat netbeheerders hun capaciteit prioriteren voor het oplossen en verlagen van urgente problemen is het onwaarschijnlijk dat u steun zult krijgen van uw netbeheerder voor de realisatie van een energy hub op de korte termijn. U kunt natuurlijk voorbereiden voor een energy hub voor een later moment. zie 1e en 2 1c ja dan is het relevant om de stappen oriëntatiefase te vervolgen 1d: ja of onbekend: het is relevant om de stappen oriëntatiefase te vervolgen. Bij een nieuw bedrijventerrein is typisch nog geen vermogen gecontracteerd.

Checklist voor inzicht in urgentie en aanknopingspunten (3)

Vragen	Mogelijke bronnen van informatie	Advies orientatietraject
Vraag 1e Wijst beschikbare informatie erop dat er aanknopingspunten zijn die de verkenning voor een energy hub versterken? Een of enkele bedrijven hebben plannen voor elektrificatie van vervoer of andere bedrijfsprocessen Een of enkele bedrijven hebben belangstelling om flexibiliteit van elektriciteitsvraag te verwaarden Een of enkele bedrijven hebben belangstelling om met batterijen energie te handelen	1e Hulpmiddelen die voor een quick scan ingezet kunnen worden: • RVO oplossingen voor netcongestie (wat kan je individueel en collectief doen) – Website RVO • voor het eigen bedrijf of leden van een initiatiefnemersgroep van individuele bedrijven • De eerste stappen in de DEP beslisboom contractvorm voor ondernemers met energievraag (welke individuele en collectieve contractvormen biedt de netbeheerder aan en welk oplossing is wenselijk) • De fase ‘initiatief en inzicht’ van het stappenplan van Alliander, Enexis en Stedin: Figma Stappenplan voor energiehub	1e ja of binnenkort waarschijnlijk: dan is het relevant om de stappen in de oriëntatiefase te vervolgen, waarbij de kansen gedeeltelijk afhangen van de ambitie om bij te dragen aan het verlagen van netcongestie. Zonder die ambitie is de vorming van een energy hub momenteel niet urgent voor een netbeheerder.
Vraag 2: Zijn er plannen voor het opwekken van duurzame elektriciteit (zoals door elektriciteit uit zon of wind) in de directe omgeving van het bedrijventerrein of voor het betreffende onderstation?	Parkmanagement van bedrijventerrein, gemeente: duurzaamheidscoördinator van de betreffende omgevingsdienst, koplopers op het gebied van duurzaamheid op uw bedrijventerrein. Daarnaast kan u besluiten de oriëntatie verder uit te werken in relatie tot een de lange termijn visie/plannen voor het bijbrengen van aanbod en vraag naar elektriciteit in een meer decentraal energiesysteem.	2 ja: externe partijen kunnen invloed hebben op netcongestie en/of het verlagen daarvan, afhankelijk van de nettopologie. De netbeheerder kan adviseren of dit een aanknopingspunt biedt om een samenwerking aan te gaan en op welke termijn. Een oriëntatie kan ook een beeld geven van de mate waarin een energyhub bijdraagt aan of past in de lange termijn ontwikkelingen van de energieinfrastructuur in Nederland.

Stap 2 Oriënterende startanalyse **Introd**uctie (1)

De oriënterende startanalyse wordt uitgevoerd door een kleine groep experts en informanten van, zover relevant: bedrijvenvereniging/parkmanagement, netbeheerder, gemeente afdelingen energie, economie en mobiliteit. Mogelijk belangstellende bedrijven met een potentiële significante bijdrage aan verlaging van netcongestie en organisaties die de randvoorwaarden voor een energy hub kunnen beïnvloeden worden in iteratieve consultaties betrokken.

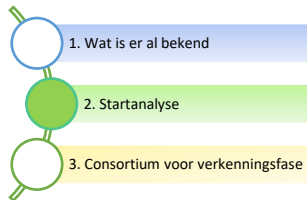
Samen hebben deze personen, zonder nader vergaand onderzoek, informatie over de actuele algemene kennis over de volgende onderwerpen

1. Aanleiding en plannen voor een Energy Hub
2. Lokale situatie met betrekking tot netcongestie en plannen voor aanpassingen aan het elektriciteitsnet (Middenspanning, Hoogspanning)
3. De bedrijven: energiegrootverbruikers, koplopers wat betreft duurzaamheid, (plannen voor) opwekken van duurzame elektriciteit en plannen voor verduurzaming; (plannen voor) energievraag in de omgeving (elektrisch vervoer, warmte, bedrijven en diensten);
4. Lokaal beleid en belangen van lokale overheden (gemeente, RES, provincie) die mogelijk samenhangen met de ontwikkeling van een energy hub
5. De voor- en nadelen van verschillende uitvoeringsvormen van energy hubs

Wanneer het initiatief komt van een kleine groep bedrijven kan deze stap eerst uitgevoerd of begonnen worden met de leden van de groep om vervolgens de bovengenoemde stakeholders in het gesprek aan te haken.

Ook in de situatie waarin er een bedrijventerrein nog wordt opgezet is deze oriënterende startanalyse relevant.

Resultaat van deze stap is het in kaart brengen van de kerngroep en de opdracht voor de verkenningfase. In de verkenningfase wordt dan onder leiding van een regisseur een proces doorlopen waarin wensen en mogelijkheden worden verkend aan de hand van diepgaande gesprekken en data-analyses.

Stap 2 Oriënterende startanalyse **Introd**uctie (2)

- In deze tool worden de mogelijke belangen van verschillende stakeholdergroepen in kaart gebracht. Niet alleen van bedrijven om urgente problemen met netcongestie te vermijden of verlagen, maar ook om een bewuste afweging te maken voor wat onderzocht moeten worden in de verkenningfase voor het realiseren van lange termijn doelstellingen, duurzaamheidsdoelstellingen of andere maatschappelijke doelstellingen.
- Gesprekspartners vanuit bedrijven en bereiden zich voor op hun belangstelling, visie, motivatie onder andere aan de hand van stap 1 en het causaal diagram.
- De gesprekspartner vanuit de gemeente bereidt zich voor om positie te nemen in de rol die die gemeente heeft en richtinggevende doelstellingen te bepalen voor deelname aan de ontwikkeling van een Energy Hub. Zie hiervoor de EIGEN tool 'instrumenten voor lokale overheden'
- De overige tools uit deze stap kunt u uitvoeren met de geselecteerde groep personen met overzicht.

Tools in Stap 2:

- **Kaart van bekende startsituaties- nettopologie, energiesysteem en locatie van actoren**
- **Tool: stakeholderanalyse: wie is mogelijk betrokken of belanghebbende, rollen**
- **Positie bepalen /inzicht in mogelijke belangen aan de hand van causaal diagram**
- **Voor gemeente/gebiedsontwikkeling-verwijzing naar tool : identificeren van lokale maatschappelijke belangen en bepalen van wens of noodzaak om betrokken te zijn bij de ontwikkeling van een Energy Hub**
- **Tool: eerste selectie van prioriteiten**
- **Tool: stakeholderanalyse: wie zou je willen betrekken in de verkenningfase**

De flowchart hierna geeft de samenhang weer tussen deze tools en overige tools die ontwikkeld zijn voor het EIGEN programma.

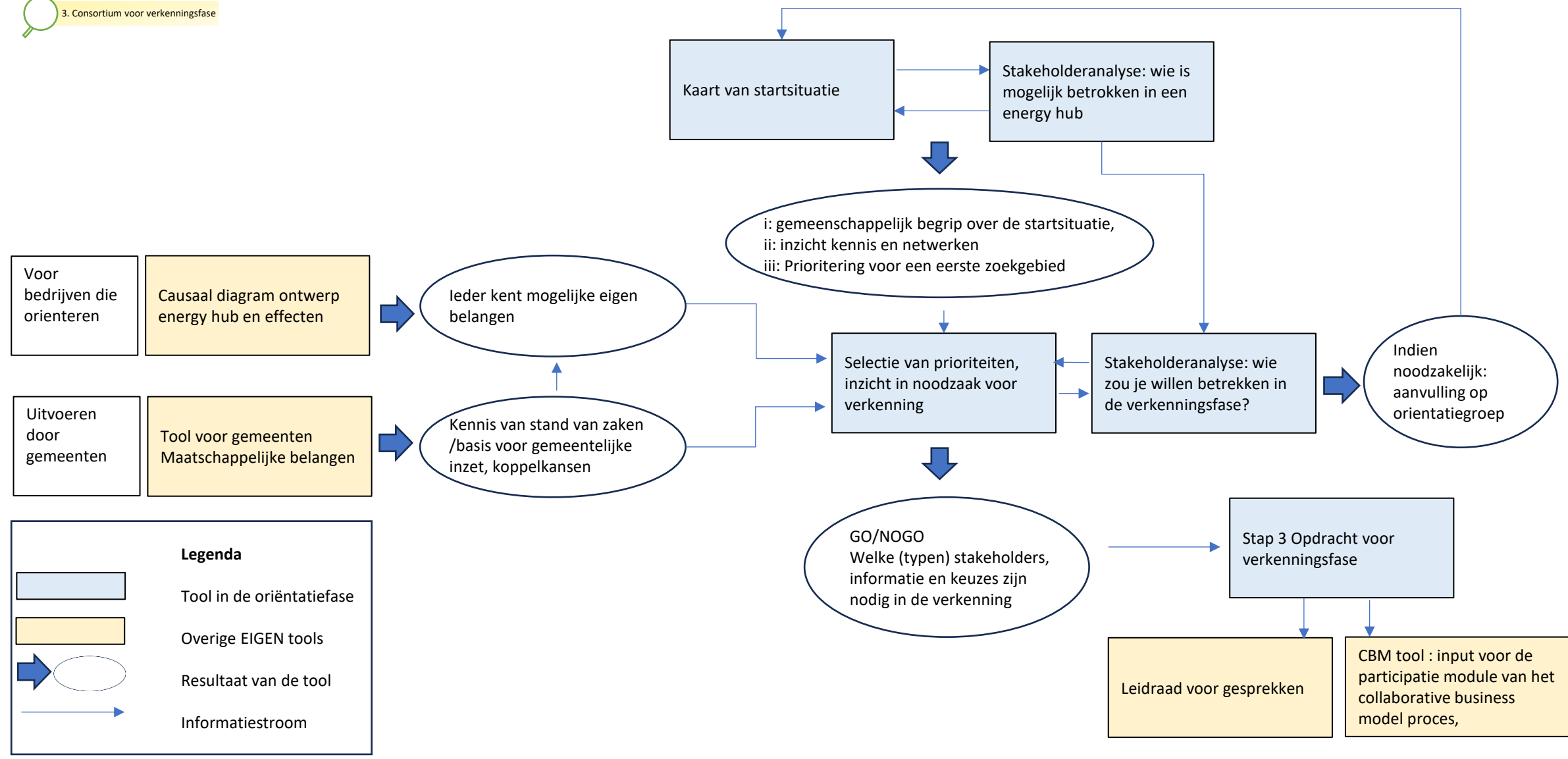

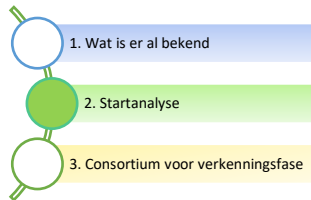
Hierin vindt u ook

- 1. Wat is er al bekend
- 2. Startanalyse
- 3. Consortium voor verkenningfase

Stap 2 Oriënterende startanalyse

Introductie (3)

Een kaart als praatplaat voor bekende startsituaties

Wie: een kleine groep experts en informanten van, zover relevant: bedrijvenvereniging/parkmanagement, netbeheerder, gemeente afdelingen energie, economie en mobiliteit. In deze stap van de stakeholderanalyse is inzicht in de mogelijke stakeholders van belang- u betreft ze nog niet omdat u in een volgende stap kiest u wie u betreft

Doelen van (het ontwikkelen van) de kaart:

- i: gemeenschappelijk begrip over de startsituatie,
- ii: inzicht in elkaars kennis en netwerken, inzicht in ontbrekende kennis en netwerken.
- iii: Prioritering voor een eerste zoekgebied

Deze kaart kan steeds worden aangevuld en aangepast naar mate in de orientatiefase en verkenningfase informatie beschikbaar komt.

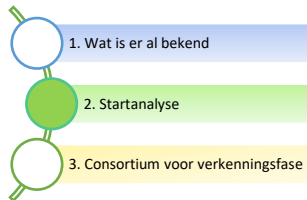
Uitvoering: in een groepsgesprek van deskundigen (in ieder geval netbeheerder , parkmanagement en gemeente)

0 gebruik een bestaande kaart die de nettopologie weergeeft: middenspanningsstations en aansluitingen

1 plot op de kaart (combineer waar mogelijk met inventarisatie voor de stakeholderanalyse van mogelijk betrokkenen

- ❖ waar de bekende urgentie in beperkte capaciteit (piekvraag) naar elektriciteit zich bevindt
- ❖ waar de bekende mogelijke flex zich bevindt
- ❖ waar de bekende aanbod van duurzaam geproduceerde elektriciteit zich bevindt (zon, wind, overig)
- ❖ bekende ontwikkelingen in vraag en aanbod van elektriciteit en netcongestie

2 Bespreek: Is bovenstaande informatie voldoende om een keuze te kunnen maken voor een al dan niet gewenste keuze voor een zoekgebied waarmee de verkenningfase van start gaat? Zo nee: welke informatie is nodig (noteer voor stap 3: op te halen in de verkenningfase)

Tool stakeholderanalyse: wie is mogelijk betrokken of belanghebbende en wie heeft kennis van stakeholders?

Wie: uitvoering door een kleine groep experts en informanten van, zover relevant: bedrijvenvereniging/parkmanagement, netbeheerder, gemeente afdelingen energie, economie en mobiliteit. Mogelijk wordt de groep uitgebreid naar aanleiding van de prioriteiten en analyse van gewenste betrokkenen.

Doel: Een overzicht van mogelijke stakeholders en van ontbrekende kennis over mogelijke stakeholders.

Uitvoering: Met als basis de kaart als praatplaat maakt u de stap van locaties naar organisaties (en personen) die nodig zijn in de verkenningfase.

- 1 Benoem volgens onderstaande lijst: stakeholdergroepen (ook partijen buiten de energy hub of mogelijk betrokken in proces) EN Personen die kennis hebben om deze partijen en hun belangen te kennen en vertegenwoordigen
- 2 Is de opgehaalde informatie voldoende om een keuze te kunnen maken voor een selectie van stakeholders (zie die tool)? Zo ja, dan noteert u welke kennis over stakeholders op te halen is in de verkenningfase. Zo nee, dan breidt u de oriëntatiegroep uit totdat kennis van de prioriteiten voor de verkenningfase voldoende is.

A-Huidige stakeholders als deelnemers in afstemmen van vraag en aanbod van energie als consument of producent

- bedrijven met urgentie (zie oriëntatie stap 1 c 1d en praatplaat) en ook op basis van typologie van de sector zoals bedrijven met (groot) energiegebruik,
- significante flexibiliteit in het bedrijfsproces om vraag van elektriciteit bij te sturen (verlagen en/of verhogen)
- aanbieders van duurzame elektriciteit
- eigenaren van batterijen als die al aanwezig zijn

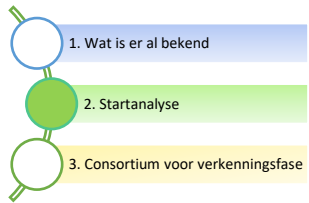
B-Potentiële andere betrokken bedrijven of personen in een rol tijdens de verkenning of ontwikkeling van een energy hub

- stakeholders als potentiële ondersteuners van het proces of van de energy hub
- potentiële trekkers/koplopers op het bedrijventerrein

C-Partijen die maatschappelijke belangen en ontwikkelingen in de omgeving en in beleid overige belangen kennen

Rol: informatie over energie-ontwikkelingen, vergunningverlening, contextfactoren die mogelijk kansen of bedreigingen vormen, of waarmee rekening gehouden moet worden.

Wie/welke vragen spelen in de ruimtelijke en beleidscontext? Met het verbreden van scope kan mogelijk de haalbaarheid en toekomstbestendigheid worden vergroot, daarom is het van belang mogelijkheden in kaart te brengen van om aan aansluiting bij ruimtelijke ontwikkelingen en ontwikkelingen in energieopwekking en vraag in de omgeving van het bedrijventerrein? Gebruik hiervoor ook de tool voor gemeenten

Instrumentarium voor lokale overheden en Effecten van energy hubs : van ontwerp naar maatschappelijke waarde aan de hand van een causaal diagram

De tool “Instrumentarium voor lokale overheden” en het rapport “Effecten van energy hubs : van ontwerp naar maatschappelijke waarde aan de hand van een causaal diagram” zijn in deze fase inzetbaar.

Effecten van energy hubs : van ontwerp naar maatschappelijke waarde aan de hand van een causaal diagram

Bewustzijn over mogelijke gewenste en ongewenste effecten van bepaalde keuzes voor de inrichting van de energy hub

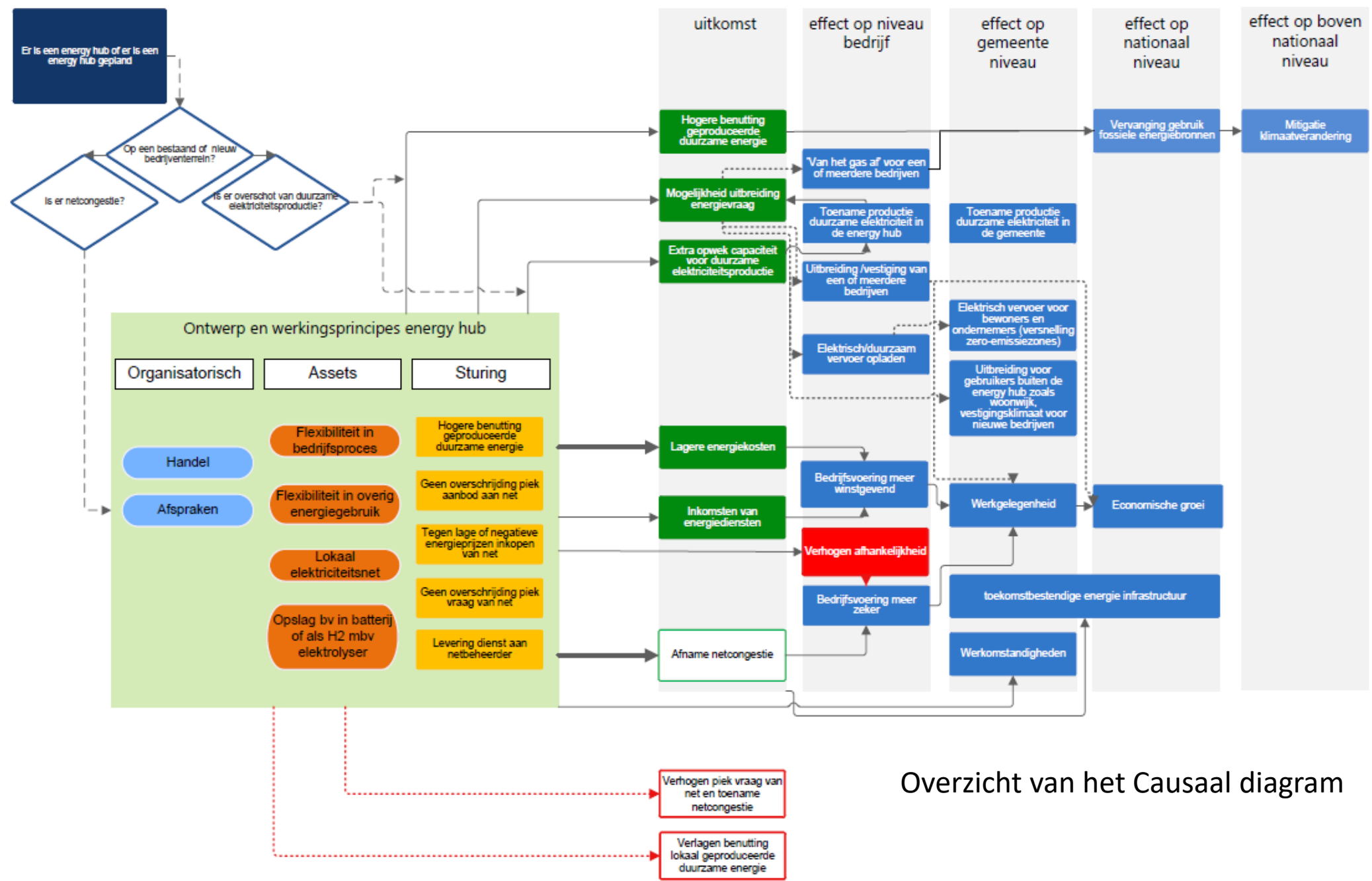
Tool instrumentarium voor lokale overheden

- Hoe passen energy hubs in de visie en het beleid van de gemeente?
- Is er al een positie voor welke rol de gemeente zou willen spelen?
- Zijn er maatschappelijke meerwaarden (buiten de energy hub korte termijn doelstellingen van bedrijven) waarop de gemeente wil sturen?
- Wat ziet de gemeente als mogelijke risico's en mogelijkheden om die te beïnvloeden?
- Zijn er eisen/voorwaarden die vanuit een gemeente gesteld kunnen worden?

Inzet in bespreking van prioriteiten met het oriëntatie team::

Deze inzichten kunnen leiden tot formulering of bijstelling van wensen en doelstellingen door de betrokken partijen

Overzicht van het Causaal diagram

Selectie van prioriteiten

Uitvoering: Bespreek de voorlopige doelstellingen per stakeholdergroep op hoofdlijnen (dus zowel van stakeholders die wel en niet aanwezig zijn in de orientatiegroep)
Leg daarbij vast welke informatie of aannames bepalend zijn voor de voorkeur

Uitkomst: Go /NOGO
voorkeuren voor oplossingen en voor te betrekken partijen; bespreekpunten en belangrijkste aannames ter toetsing voor de verkenningfase

bespreekpunten

Urgentie: **wanneer** speelt het problem/doelstelling

beperkte capaciteit (piekvraag) naar elektriciteit
mogelijke inzet flexibiliteit
aanbod van duurzaam geproduceerde elektriciteit (zon, wind, overig)
bekende ontwikkelingen in vraag en aanbod van elektriciteit en netcongestie

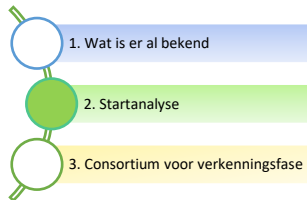
Andere doelen die samenhangen met een energy hub of energy hub ontwikkelingstraject

Impact- Hoe **groot** zou de mogelijke bijdrage van de werkingsprincipes kunnen zijn (ordegrootte)-relateer aan tijdspad voor de mogelijke realisatie

Is er 'low hanging fruit' dat als katalysator kan dienen dat aansluit bij de locatie en prioriteiten? Bijvoorbeeld samenwerking voor interventies 'achter de meter'?
Kunnen of moeten er al **keuzes** gemaakt worden voor bepaalde werkingsprincipes voor Energy Hubs en/of bepaalde (clusters van) potentiële deelnemende bedrijven voor de verkenningfase?

Hebben stakeholders of stakeholdergroepen verschillende doelstellingen of aannames die hun prioriteiten beïnvloeden? Leg deze onderwerpen vast als bespreekpunten- in de verkenningfase worden tools ingezet voor procesmanagement.
Het Leidraad voor gesprekken stelt bijvoorbeeld: 'Het is een cyclisch proces, waarbij ondernemers warm moeten worden gemaakt, ingrepen zich moeten bewijzen om vervolgens weer enthousiasme op te wekken voor volgende stappen.' en 'Het gaat bij ondernemers ook niet alleen om het wel of niet begrijpen van objectieve gegevens, het is ook een kwestie van visieontwikkeling van hoe om te gaan met verschillende energiedragers en welke lokale mogelijkheden voor handen zijn.'

Is er voldoende urgentie en is er voldoende (zicht op) impact om een verkenningfase in te gaan voor de ontwikkeling van een energy hub? (GO/NOGO)

stakeholderanalyse: wie zou je willen betrekken in de verkenningsfase (1)

Introductie

Bij de ontwikkeling van een energy hub hebben verschillende partijen een rol. Voor het doorlopen van het traject is het echter van belang dat de verkenning start met een effectieve en daadkrachtige coalitie. Daarom is een selectie aan te bevelen binnen de brede groep van mogelijk betrokken partijen.

We beschrijven de typen partijen aan de hand van de diagram hieronder, en gaan dan in de volgende sheets in op de selectie van wie je zou willen betrekken in de verkenningsfase per groep.

Arena participants: nodig of gewenst IN de hub . Bijvoorbeeld

- bedrijven met (groot) energiegebruik, producenten van elektriciteit, eigenaren van flex,
- netbeheerder
- energieleverancier/energiedienst/EMS operator;
- parkmanagement

Preferred participants

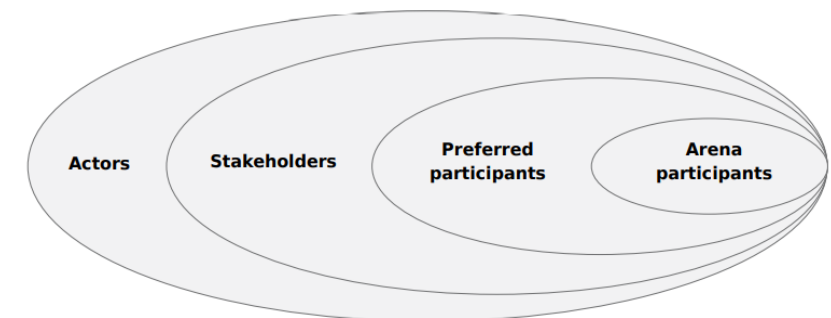
Partijen die bijvoorbeeld door het verbreden van scope de haalbaarheid of het proces kunnen versterken of versnellen

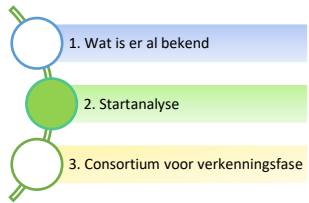
Stakeholders:: partijen die betrokken zijn of beïnvloed worden in het proces van de ontwikkeling en de uitvoering van een energy hub –dit kunnen medestanders zijn maar er zijn wellicht ook partijen die (initieel) tegenstander zijn. Bijvoorbeeld:

- Bedrijven op het bedrijventerrein die geen baat hebben bij een energy hub
- Gemeente of andere mogelijke opdrachtgever voor een verkenningsfase
- Vergunningverlening
- Omwonenden
- Partijen die mogelijk beïnvloed worden door koppelkansen

Actors: overigen die geen direct belang hebben (of slechts zijdelings) Bijvoorbeeld:

Organisaties en bedrijven die juridische en technische kennis inbrengen en data ontwikkelen

stakeholderanalyse: wie zou je willen betrekken in de verkenningssfas (2)

- Voor de start van de verkenningssfas is het van belang dat de groep daadkracht heeft. In deze stap worden de partijen geïdentificeerd die in elk geval uitgenodigd worden voor deelname aan de verkenning voor de Energy Hub. Voor enkele partijen geldt dat hun deelname voorwaardelijk is voor het behalen van de doelstellingen. Voor andere is hun betrokkenheid niet cruciaal- deze partijen kunnen in een latere fase uitgenodigd worden.
- Met deze benadering wordt voorkomen dat de verkenning gebaseerd wordt op de wensen van partijen die samen onvoldoende slagkracht is om de doelstellingen te behalen. Dit is bijvoorbeeld het geval wanneer veel faciliterende organisaties aansluiten die verder zelf geen direct belang hebben bij het behalen van de doelstellingen waartoe de Energy Hub zou worden opgericht.
- NB TIJDENS de verkenningssfas vinden er iteraties plaats in het betrekken van partijen op basis van de opdracht voor de verkenning EN van de gesprekken die plaatsvinden tijdens de verkenning en beschikbare nieuwe data en kennis.

Uitvoering: Bespreek de wensen en kansen voor de vorming van een consortium voor de verkenningssfas –onder andere an de hand van onderstaande sheets voor de deelnemers in de Arena en omgaan met weerstand. Leg daarbij vast welke informatie of aannames bepalend zijn voor de voorkeur

Uitkomsten:

Inzicht in de kleinst mogelijke coalitie voor de verkenningssfas.

Voorkeuren voor te betrekken partijen;

Bespreekpunten en belangrijkste aannames ter toetsing voor de verkenningssfas

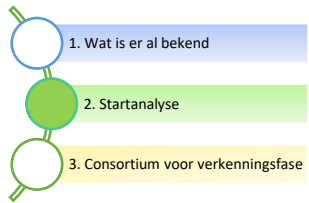
De verkenning van belangen biedt een uitgangssituatie voor de samenwerkingsvormen in de verkenningssituatie en voor de verkenning van geschikte rechtsvormen

stakeholderanalyse: wie zou je willen betrekken? (3)

Arena participants en preferred participants

- Welke bedrijven zijn **nodig** om de doelstellingen te behalen voor de verschillende doelstellingen en werkingsprincipes
 - schaalgrootte energievraag, energieaanbod, flexibiliteit
 - Voor welke partijen zijn de problemen die met een energy hub geadresseerd kunnen worden het meest **urgent**?
 - Wie zijn **mogelijke koplopers** voor een energy hub? Denk aan actieve leden van een bedrijvenparkvereniging, invloedrijke/toonaangevende personen/bedrijven, bedrijven met een sterke innovatie-agenda.
 - Wie zijn mogelijke deelnemers aan '**low hanging fruits**' die kunnen dienen als katalysator?
-
- Het kan nuttig zijn om de scope van de energy hub te verbreden
 - **bied ruimte aan bedrijven die als smeerolie kunnen fungeren**
 - Wie zijn mogelijke trekkers voor de verkenningfase van een Energy Hub?)naast deelnemers in een energy hub zijn dit bijvoorbeeld belanghebbenden bij effecten van (samenwerking met) een energy hub.

stakeholderanalyse: wie zou je willen betrekken? (4)

Omgaan met weerstand

- Welke partijen zouden nadeel kunnen hebben van de (werkzaamheden voor de realisatie van) een Energy Hub?
- Welke partijen concurreren om dezelfde netaansluitingscapaciteit?
- Welke partijen zijn niet direct belanghebbende bij een Energy Hub op het bedrijventerrein maar wellicht wel bij uitkomsten- bijvoorbeeld als er in de Energy Hub waterstof wordt geproduceerd als opslag- klanten voor waterstof als transportbrandstof of als grondstof- de wijze waarop deze belanghebbenden worden betrokken kan bepalend zijn voor de positieve of negatieve invloed op het behalen van de doelstellingen.
- Het kan nuttig zijn om de scope van de energy hub te verbreden
 - bied ruimte aan bedrijven die als smeerolie kunnen fungeren
- Wie zijn mogelijke trekkers voor de verkenningfase van een Energy Hub?)naast deelnemers in een energy hub zijn dit bijvoorbeeld belanghebbenden bij effecten van (samenwerking met) een energy hub.

stakeholderanalyse: wie zou je willen betrekken? (5) omgaan met weerstand

Partijen die in ieder geval betrokken worden zijn die partijen die cruciaal zijn voor het behalen van doelstellingen en die dat ook willen.

Partijen waarmee rekening gehouden moet worden in de ontwikkeling van het proces zijn

- de partijen die wel van cruciaal belang zijn voor het behalen van de doelstellingen van de hub (bijvoorbeeld voor het behalen van een minimum schaalgrootte) maar die **moeilijk activeerbaar** zijn bijvoorbeeld omdat het proces voor de eigen bedrijfsvoering geen prioriteit heeft.
- diegenen die geen belang of een tegenstrijdig belang hebben maar die wel nodig zijn – dit zijn **potentiële blokkeerders**

☐ Voor onmisbare maar moeilijk activeerbare partijen:

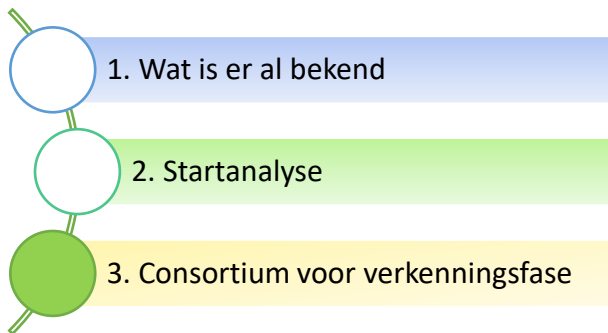
In de huidige situatie waarin urgentie voor een aantal partijen waarschijnlijk hoog is: **verklein de scope** zodat deze partijen NIET meer onmisbaar zijn en richt de verkenningfase op actieve startgroep.

Indien dat niet mogelijk is: wat zou hen kunnen motiveren? Denk aan:

- Actief meebesluiten
- Verbreed de scope, verder dan alleen energie. In een vroeg stadium kunnen wellicht door koppelkansen win winsituaties deel uitmaken van de doelstellingen, in een later stadium is activatie mogelijk moeilijker of via financiële compensatie).

☐ Voor potentiële blokkeerders:

- Kan eventuele weerstand worden overwonnen door transparante communicatie over het proces van oriëntatie en verkenning? Neem dit op in de opdracht voor de verkenningfase
- Kan eventuele weerstand worden overwonnen door duidelijkheid over de inspraakprocedures en wijze waarop er rekening gehouden wordt met belangen en risico's als onderdeel van het verkenningproces. Neem dit op in de opdracht voor de verkenningfase

Stap 3 Opdracht voor verkenning **Introductie**

Wat is opgehaald uit de oriëntatiefase

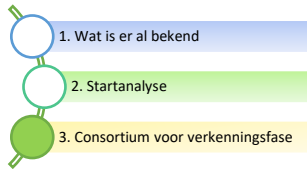
- Op basis van de vorige stappen is een groep bedrijven en andere actoren geïdentificeerd om samen de verkenning in te gaan.

Gesprek met mogelijke opdrachtgever en mogelijk iteratie

- Indien een opdrachtgever voor de verkenning openstaat om het consortium uit te werken op basis van deze analyse, worden de leden van de 'kleinst mogelijke coalitie' gedeeltelijk waarschijnlijk pas benaderd als onderdeel van de verkenning.
- Indien een opdrachtgever een indicatie van een initiatiefgroep nodig heeft kunt u OF starten met een aparte verkenning voor een katalysatoropdracht (zie low hanging fruit in de tool prioriteiten) OF de leden van de oriëntatie groep voeren iteraties uit met de beoogde leden van de verkenningcoalitie.
- Resultaat: vaststelling van voldoende basis voor aanstellen van een procesregisseur, taakstelling procesregisseur (welke modellen Energy Hub, welke bedrijven in ieder geval, richtlijnen voor opstellen afwegingscriteria)

Format voor contract kwartiermaker

Leidraad voor gesprekken	CBM tool : input voor de participatie module van het collaborative business model proces,
--------------------------	---

Overzicht van oogst uit de oriëntatie

- Prioriteiten
- Gewenste deelnemers voor de verkenningfase
- Aannames
- Besprekpunten
- Richtlijnen voor opstellen afwegingscriteria
- Welke informatie en keuzes zijn nodig in de verkenning
 - Gehele terrein of deel
 - Starten met kleine/grote groep
 - (Maatschappelijk) doel
 - Toekomstbeeld

De resultaten van de oriëntatiefase dienen niet alleen voor de formulering van de verkenningsoopdracht maar ook als input voor tools in de verkenningfase.

- In de verkenningfase voert een regisseur gesprekken gevoerd met gewenste bedrijven aan de hand van de leidraad voor gesprekken, en worden ook andere partijen betrokken.
- Stap 1 van het proces voor Collaborative Business Modelling biedt een structuur en formats voor de besprekingen van kansen, problemen en belangen op basis van (gemeten)technische data zoals voor energiegebruik en loadprofielen, en op basis van de uitkomsten van voorbereidende gesprekken en overige informatie van de regisseur.

